

YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJYYS MAASEUDULLA – UUSIA TUULIA PALVELUTUOTOON?

Kysely Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksille

OSA 2: NYKYTILANNE

NYKYTILANNE

Tärkeimmät huomiot

Kylän tärkein haaste

Kylän keskeiset haasteet

Kylän kuvailu yhdellä sanalla

Kyläyhdistyksen vastualue

Lopuksi

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

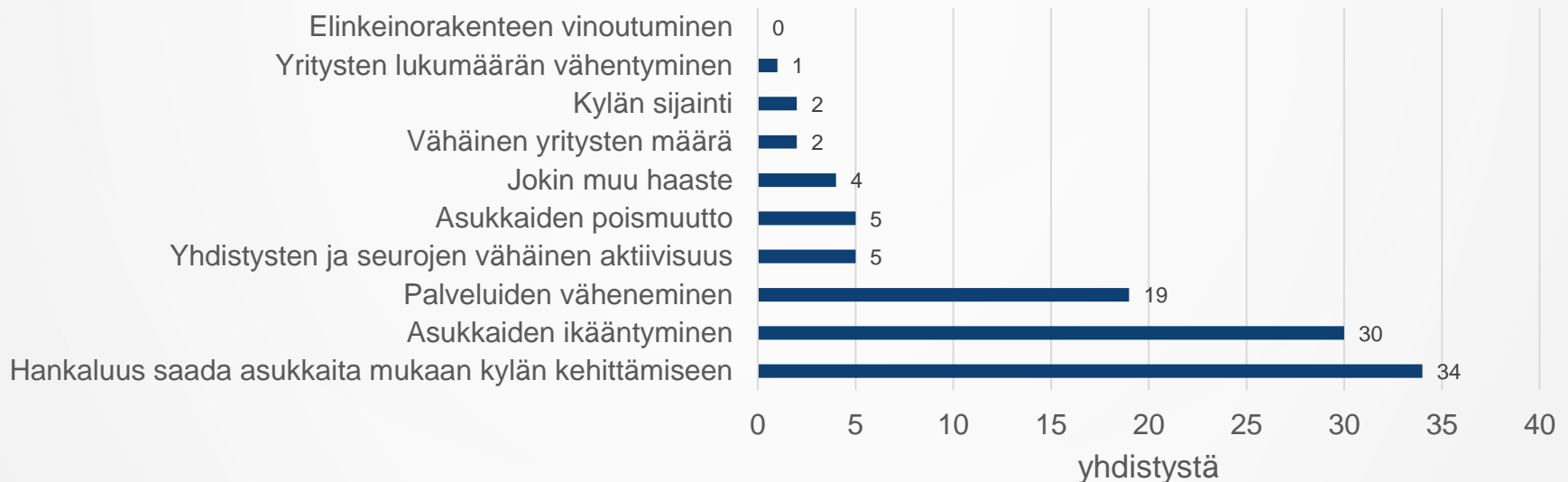
- Hankaluus saada asukkaita mukaan kylän kehittämiseen, asukkaiden ikääntyminen sekä palveluiden väheneminen ovat keskeisiä tulevaisuuden haasteita monella Etelä-Pohjanmaan kylällä.
- Kuvatessaan kyläänsä yhdellä sanalla yli neljännes vastaajista valitsi sanoja kuten aktiivinen ja elinvoimainen.
- Noin puolet vastaajista on sitä mieltä, että heidän kyläyhdistyksensä pitäisi ottaa enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista.
- Toisaalta noin puolet vastaajista ei kannata laajempaa vastuun ottamista.

KYLÄN TÄRKEIN HAASTE

- Kylän **tärkeimmäksi** tulevaisuuden haasteeksi kyselyyn vastanneet eteläpohjalaiset kyläyhdistykset mainitsivat useimmin **hankaluuden saada asukkaita mukaan** kylän kehittämiseen. (N=84)

KYLÄN TÄRKEIN HAASTE

- Järviseutu
 1. – 2. Hankaluus saada asukkaita mukaan /
Asukkaiden ikääntyminen
 3. Palveluiden väheneminen
- Kuusiokunnat
 1. Asukkaiden ikääntyminen
 2. – 3. Hankaluus saada asukkaita mukaan /
Palveluiden väheneminen
- Seinäjoki
 1. Hankaluus saada asukkaita mukaan
 2. Asukkaiden ikääntyminen
 3. Palveluiden väheneminen
- Suupohja
 1. Asukkaiden ikääntyminen
 2. – 3. Palveluiden väheneminen /
Hankaluus saada asukkaita mukaan
- Tärkeimmät haasteet ovat samoja joka seutukunnassa.
- Mainitut muut haasteet: taloudelliset tekijät ja aktiivisten toimijoiden ikääntyminen

KYLÄN KESKEISET HAASTEET

- Kylän **keskeiseksi** tulevaisuuden haasteeksi kyselyyn vastanneet eteläpohjalaiset kyläyhdistykset mainitsivat useimmin **asukkaiden ikääntymisen**. (N=86)

KYLÄN KESKEISET HAASTEET

- Mainitut muut haasteet:
 - Asuntojen ja tonttien löytäminen uusille asukkaille, kaavoitus, pientaloalueen häviäminen
 - Yhteistyö kaupungin kanssa
 - Syrjäinen sijainti, suuri koko tai hajanainen rakenne
 - Taloudelliset haasteet
 - Kylätien huono kunto
 - Tiedottaminen kylän tapahtumista asukkaille
 - Nuorten innokkaiden toimijoiden saaminen mukaan toimintaan
 - *”Maatalous keskittyy suurempiin yksiköihin, ja työllistää vähemmän, ihmiset alkavat käydä aika kaukanakin töissä ja osa muuttaa sitten muualle kenties ajan mittaan”*
 - *”Tiestö on heikohko, yrityksiä ei tule tänne kun ei ole kunnan teitä”*
 - *”Mielestäni meillä hyvä maine, pitäisi hyödyntää paremmin mainetta”*

KYLÄN KESKEISET HAASTEET

- Järviseutu
 1. Palveluiden väheneminen
 2. – 3. Asukkaiden ikääntyminen /
Hankaluus saada asukkaita mukaan
- Kuusiokunnat
 1. Asukkaiden ikääntyminen
 2. Hankaluus saada asukkaita mukaan
 3. Palveluiden väheneminen / Yhdistysten ... aktiivisuus
- Seinäjoki
 1. Hankaluus saada asukkaita mukaan
 2. Asukkaiden ikääntyminen
 3. Yhdistysten ja seurojen vähäinen aktiivisuus
- Suupohja
 1. Asukkaiden ikääntyminen
 2. Palveluiden väheneminen
 3. Hankaluus saada asukkaita mukaan / Yhdistysten ... aktiivisuus / Asukkaiden poismuutto

Useimmin mainitut
keskeiset haasteet
ovat pääosin samoja
joka seutukunnassa

KYLÄN KESKEISET HAASTEET

- Kun verrataan vastaajien näkemyksiä keskeisistä **haasteista** seutukunnittain, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde **palveluiden vähenemiseen** liittyvän haasteen ja **seutukunnan** välillä.
- Palveluiden väheneminen on Suupohjassa ja Järviseudulla keskeinen haaste keskimääräistä useammin, mutta Seinäjoen seutukunnassa keskimääräistä harvemmin.
- $df=3$; $\chi^2=12,182$; $p=0,006$; $N=86$

Vastaajien Ikm	Järviseutu	Kuusiokunnat	Seinäjoki	Suupohja
Palveluiden väheneminen ei ole keskeinen haaste	5	6	29	4
Palveluiden väheneminen on keskeinen haaste	13	6	13	10

KYLÄN KUVAILU YHDELLÄ SANALLA

KYLÄN KUVAILU YHDELLÄ SANALLA

- Noin 30 % vastaajista (N=80) kuvasi kyläänsä **aktiivisuuteen** liittyvillä sanoilla.
- Noin 20 % vastaajista kuvasi kyläänsä **alueena**, esimerkiksi sanoilla pieni, kasvava ja hajallaan.
- Noin 20 % vastaajista kuvasi kylänsä **rauhallisuutta**, esimerkiksi sanoilla hiljainen, mukava ja rauhallinen.
- Reilu 10 % vastaajista kuvasi kylänsä **hiipumista**, esimerkiksi sanoilla sisäänpäin kääntynyt, uinuva ja eläköitynyt.
- Vajaa 10 % vastaajista kuvasi kylänsä **ympäristöä**, esimerkiksi sanoilla luonnonkaunis, järvimaisemassa ja maalaiskylä.
- Loput vastaajista kuvasi kyläänsä esimerkiksi sanoilla urheiluhenkkinen, lapsiystävällinen ja monipuolinen.

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE

- Pitäisikö kyläyhdistykseenne ottaa mielestänne enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista? (N=92)

	Kyllä	Ei
Järviseutu	67 % (n=12)	33 % (n=6)
Kuusiokunnat	62 % (n=8)	38 % (n=5)
Seinäjoki	48 % (n=22)	52 % (n=24)
Suupohja	40 % (n=6)	60 % (n=9)
Etelä-Pohjanmaa	52 % (n=48)	48 % (n=44)

- Kun verrataan suhtautumista vastuunoton lisäämiseen seutukuntien kesken, voidaan todeta, että seutukuntien välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja. (df=3; $\chi^2=3,211$; p=0,380; N=92)

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE

- Pitäisikö kyläyhdistykseenne ottaa mielestänne enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista? (N=91)

	Kyllä	Ei
Aisapari	56 % (n=18)	44 % (n=14)
Kuudestaan	67 % (n=12)	33 % (n=6)
Liiveri	47 % (n=9)	53 % (n=10)
Suupohja	36 % (n=8)	64 % (n=14)
Etelä-Pohjanmaa	52 % (n=47)	48 % (n=44)

- Kun verrataan suhtautumista vastuunoton lisäämiseen Leader-alueiden kesken, voidaan todeta, että alueiden välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja. (df=3; $\chi^2=4,095$; p=0,259; N=91)

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE

- Näkemykset vastuun oton laajentamisesta jakavat siis vastaajat kahteen samankokoiseen ryhmään.
- Samansuuntainen tulos saatiin myös toisesta kysymyksestä: noin 40 % kyläyhdistyksistä lisäisi vastuun ottamista, kun taas noin 30 % ei kannata vastuun ottamisen laajentamista. Loput suhtautuvat aiheeseen neutraalisti. (ks. osa 4b)
- Keskimääräistä useammin enemmän vastuuta ottaisivat yhdistykset (ks. osa 4a), joissa
 - ei ole nykyisin palvelutuotantoa tai vuokraustoimintaa
 - palvelutuotantoon ryhtyminen kiinnostaa
 - innokkuuden puute ei ole tärkein palvelutuotannon haaste.

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska tarpeet ja mahdollisuudet yhdistyksen laajemmalle vastuun ottamiselle on tunnistettu. (n=12)

”Toimimme nimenomaan sen vuoksi, että kylä pysyisi elävänä.”

”Kylän elinvoimaisuus lähtee sen asukkaista.”

”Tavoitteena on perustaa osuuskunta, joka huolehtii kylän palveluista.”

”... naapuriapu ja yhdistyksen tuoma tuki auttaisi kotonaselviämistä ja sitä kautta hyvinvointia.”

”Kylänyhdistyksen pitäisi avoimemmin toimia ja yrittää erilaisia ihmisiä mukaan.”

”Koskaan ei voi olla liikaa, aina voi tehdä enemmän.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska tarpeet ja mahdollisuudet on tunnistettu – haasteena on löytää toteuttajat. (n=8)

”Paljon olisi kaikenlaista, mutta ihmisten vapaa-aika vain vähenee, työ vie enemmän ja enemmän ja illan harrastukset, jotka suuntautuvat keskusta.”

”Olemme yksi toimija muiden lisäksi ja jo nyt teemme paljon pelkästään kyläyhdistyksenä. Samat ihmiset vuodesta toiseen toimivat = vetovastuuseen väsy”

”Kyläyhdistyksen jäsenet ovat kyllä aktiivisia mutta toimintaan pitäisi saada lisää uusia ihmisiä. Puuhaamme kylään - - ja se vaatii paljon vapaaehtoistyötä.”

”Periaatteessa kyllä, mutta vastuu hyvinvoinnin järjestämisestä vaatisi myös työntekijöiden palkkauksen.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

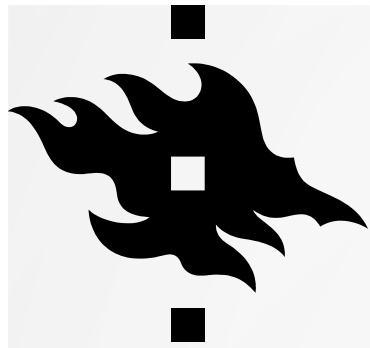
- Halutaan ottaa vastuuta, koska tarpeet ja mahdollisuudet on tunnistettu – toteutuksessa on muita haasteita. (n=4)

”Tuntuisi vaan siltä, monia asioita suunnitellessaan tulee kysymys paljonko se maksaa. Tuloja ei ole.”

”Kehittäminen on haaste, kunhan keksii keinot miten toimia. Usein esteenä eri uskonnon suunnat tapahtumien pitämiselle.”

”Paljon on tehty, lisää tehdään, mutta haasteet on kovat.”

”Kartoittamalla tarpeet, voimmekin toimia paremmin jatkossa.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska kunnan tarjoama palvelutaso ei ole riittävä. (n=4)

”Kunnalla on vähän tai ei lainkaan kiinnostusta hoitaa asioita kuntakeskuksen ulkopuolella.”

”Kuntaliitoksessa jäimme sivuun”

”Pitäisi, koska kunnan rooli on aivan olematon. Kunta keskittyy parin ydintaajaman asioihin. Yhdistys on tarpeen herättämään ideoita paikallistasolta.”

”Kyllillä tarvitaan omatoimisuutta, muuten ei saa mitään.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

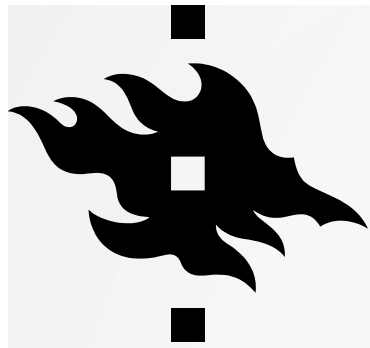
- Halutaan ottaa vastuuta, koska siten voi vaikuttaa ja hoitaa kyläläisten edunvalvontaa. (n=4)

”Ainut tapa vaikuttaa, on ottaa kantaa ja kehittää toimintaa!”

”Kyläyhdistys voisi olla enemmän yhteydessä kaupunkiin ja informoida asukkaita tulevista muutoksista alueella.”

”Kyläyhdistyksen kautta tehdyt ehdotuksen otetaan paremmin huomioon kaupungin suunnitelmissa.”

”Kyläyhdistys voisi toimia asukkaiden edun valvojana kuntaan päin, on kyllä oltukin mukana. Mutta hyvinvointiin ei paljon voi vaikuttaa, kun kaikki palvelut loppuu, kauppa ja huoltoasema meni jo vuosia sitten, nyt loppuu pankki ja koulu tuskin on monta vuotta enää.”

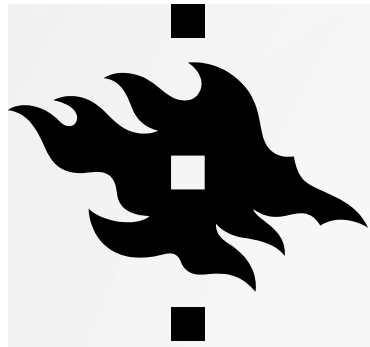
KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska siten voidaan lisätä yhteisöllisyyttä.
(n=4)

”Ihmiset ovat erakoitumassa omiin koteihinsa ja yhteisöllisyys on vähenemässä täällä meillä maallakin.”

”Ei ainoastaan kyläyhdistyksen vaan kaikkien yhteisöjen ja yhdistysten ja seurojen tulisi yhdessä kehittää kyläyhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja viihtyvyyttä.”

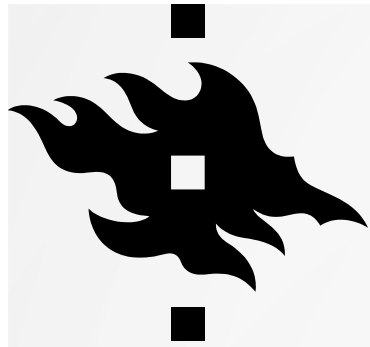
KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska yhdistyksellä on paras paikallistuntemus. (n=2)

"Kyläyhdistys tuntee alueensa ja sen asukkaat. Varsinkin kylän kehittäminen ja yleinen kyläläisten edunvalvonta kuuluu läheisesti kyläyhdistyksen tehtäviin."

"Kyläseura tuntee parhaiten asukkaiden tarpeet."

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: KYLLÄ-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Halutaan ottaa vastuuta, koska yhdistyksellä on siihen mahdollisuudet. (n=2)

”Kyläyhdistyksellä mahdollisuuksia hakea avustuksia yms.”

”Yhdessä toimimisessa on voimaa, verraten yksinyrittämiseen.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: EI-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Vastuuta ei haluta ottaa, koska kyläyhdistys vastaa nykyisinkin laajasti kylän kehittämistä ja kyläläisten hyvinvoinnin edistämisestä. (n=15)

”Kyläseura toimii jo nyt erittäin aktiivisesti ja tuottaa tapahtumia ja tekemistä jäsenilleen joka viikko ympäri vuoden.”

”Mielestäni yhdistys on jo ottanut vastuuta. Olemme esimerkiksi kunnostaneet yhteisiä rakennuksia ja alueita kylällä. Taistelleet koulun säilymisen puolesta. Meillä on myös aluillaan kehityshanke kylällä.”

”Olemme yhdistyksenä tarpeeksi mukana”

”Kyläseura tarjoaa jo nyt paljon aktiviteettiä ja harrastemahdollisuuksia. Jokaisella on myös mahdollisuus osallistua kylän kehittämiseen, mikäli vain tahtoa ja intoa riittää.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: EI-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Vastuuta ei haluta ottaa, koska yhdistyksellä ei ole henkilöresursseja ottaa laajempaa vastuuta. (n=12)

”Ei näillä vähäisillä resursseilla. Nuoria ei saa innostumaan tai ei osata innostaa järjestötoimintaan.”

”Tällä hetkellä yhdistyksessämme on niin vähän väkeä, jotta kaikki kaatuu muutaman ihmisen niskoilta - - Kylien hyvinvointiin tulee vaikuttaa koko kylän, ei vain tiettyjen henkilöiden.”

”Kylän asukkaita on vaikea saada osallistumaan. Ilmeisesti haluavat elää rauhassa. Silti kyläyhdistykseltä odotetaan kaikenlaista. Tekijöitä siis niukasti.”

”Pelkästään kyläyhdistyksen voimin se ei onnistu. Pitäisi saada myös kyläläiset mukaan joka on haasteellista”

”kyläyhdistys toimii vapaaehtoisperiaatteella, kyläyhdistyksen aktiivit ovat jo nyt monessa mukana eikä aika ja resurssit riitä enempään tällä hetkellä”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: EI-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Vastuuta ei haluta ottaa, koska kyläyhdistyksen laajemmalle vastuunotolle ei ole kysyntää. (n=6)

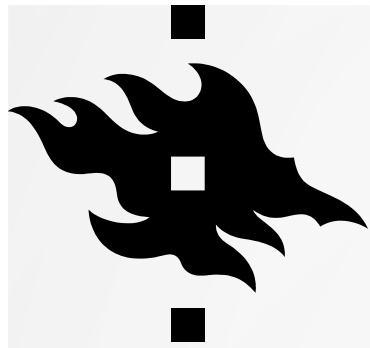
”- - Kyläläiset tottunut selviytymään ’omillaan’.”

*”- - On jokaisen kylän asukkaan omaa aktiivisuutta ja osallistumis-
halukkuutta, mitä hän haluaa tehdä. Nyt on suurena ilmiönä se, että ihmiset
haluavat olla omissa oloissaan. Meille on muutettu pääkaupunkiseudulta
rauhaan, ei osallistumaan kylän tapahtumiin. Sitä kunnioitetaan myös. - - eli
ei ole mielenkiintoa tai tarvetta kylän väellä osallistua / kehittää / haluta
mitään muuta kuin sitä heidän oman asumisen rauhaa.”*

*”- - kylällä ovat asiat hyvin ikääntymistä lukuunottamatta, enkä keksi juuri
kehitettävää. Olemme elävä maalaiskylä - - ”*

”Kylä pysyy kylänä lähellä kaupunkia.”

”Keskustan palvelut ovat 5 km säteellä.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: EI-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Vastuuta ei haluta ottaa, koska hyvinvoinnista vastaamisen ei katsota kuuluvan kyläyhdistyksen tehtäviin. (n=4)

”Olemme puitteita hyvinvoinnille pyrkineet ja onnistuneet luomaan. Kyläyhdistyksen roolin olemme nähneet nimenomaan puitteiden luojana ei niinkään palveluiden tuottajana.”

”Kyläyhdistys ei voi vastata yksittäisten ihmisten hyvinvoinnista - vastuu on ennemminkin kollektiivista.”

”Kyllien ja Kunnan kehittäminen tulee olla Kunnan vastuulla, eri yhdistykset vain tukevat ja lisäävät toimintaa”

”Tehtävämme on tarjota paikka ja tapahtumia, joissa voi kokoontua ja virkistyä. Meillä ei kuitenkaan ole kuntapoliittisesti vastuuta emmekä ole ainoita toimijoita kylällämme.”

KYLÄYHDISTYKSEN VASTUUALUE: EI-VASTAUKSEN PERUSTELUT

- Vastuuta ei haluta ottaa, koska kyläyhdistyksellä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa. (n=1)

”Ei yksi yhdistys voi muuttaa kylän vanhenevaa ikärakennetta”

LOPUKSI

- Hankaluus saada asukkaita mukaan kylän kehittämiseen, asukkaiden ikääntyminen sekä palveluiden väheneminen ovat keskeisiä tulevaisuuden haasteita monella Etelä-Pohjanmaan kylällä.
- Kuvatessaan kyläänsä yhdellä sanalla yli neljännes vastaajista valitsi sanoja kuten aktiivinen ja elinvoimainen.
- Noin puolet vastaajista on sitä mieltä, että heidän kyläyhdistyksensä pitäisi ottaa enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista. Toisaalta noin puolet vastaajista ei kannata laajempaa vastuun ottamista.

KYSELYLOMAKE

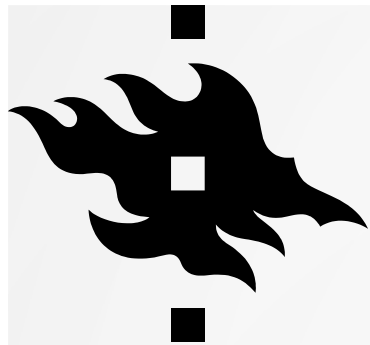
2. KYLÄN NYKYTILA

**Mikä tai mitkä ovat kylänne keskeiset haasteet tulevaisuudessa?
Rastita keskeisimmät haasteet ja sen jälkeen merkitse rastilla niistä suurin.**

	Keskeisimmät haasteet	Suurin haaste
Asukkaiden poismuutto	☐	☐
Asukkaiden ikääntyminen	☐	☐
Vähäinen yritysten määrä	☐	☐
Yritysten lukumäärän vähentyminen	☐	☐
Yhdistysten ja seurojen vähäinen aktiivisuus	☐	☐
Kylän sijainti	☐	☐
Palveluiden väheneminen	☐	☐
Elinkeinorakenteen vinoutuminen	☐	☐
Hankaluus saada asukkaita mukaan kylän kehittämiseen	☐	☐
Jokin muu haaste,	☐	☐

mikä?

KYSELYLOMAKE

Millä yhdellä sanalla kuvailisit kyläenne?

Pitäisikö kyläyhdistyksenne ottaa mielestänne enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista?

Kyllä Ei

Perustele vastauksesi:

